

ledet paa — jeg tror, det var det ærede Medlem for Odense Amts 4de Valgkreds (Monrad), jeg huffer dog ikke i dette Øieblik bestemt, om det var ham — at vi navnlig i Sjælland stode en hel Del tilbage med Hensyn til Udviklingen af gode Samfærdselsmidler ved Hjælp af Sernveie. Naar vi nu dertil lægge, at vi ere saa slet forsynede, som det er omtrent muligt for et Land, der er af den Besskaffenhed som vort, med Havne af almindelig Betydning, hvilke store Summer kunne vi saa ikke meget fornuftig anvende hertil? Og Tyrene! Er det ikke en Skam, at Danmark, som dog er et velhavende Land og i en særegen Grad er et søhavende Land, og som har nogle af de vanskeligste Farvande, der er i Verden, ikke er naaet til at faae sine Farvande, hvor de ere farlige, dog nogenlunde oplyste, saa at ikke den ene Stranding finder Sted efter den anden, ikke paa Grund af, at Stibsførerne have taget seil af Tyrene eller af andre dem tilregnelige Marsager, men paa Grund af, at der ligesom ikke findes en tilstrækkelig Belysning af Vandveiene. Naar man tager Hensyn til disse Ting og blot tager det aldeles Nødvendige, det vil sige Nødvendige i den Betydning af Ordet, at de maa forestaa i den nærmeste Fremtid, kunne vi godt sætte en Million hen paa denne Konto aarlig. Men det Samme, som gjælder om dette Forhold, gjælder jo ogsaa om vore Statsbygninger. Der er maaske ikke et eneste Land, der staar paa samme Civilisations-Standpunkt som vort Land, der er saa slet forsynet med offentlige Bygninger som vi. Og hvorfor? Fordi vi, jeg havde nærsagt i det sidste Par Hundrede Aar saagodtsom Intet have foretaget i den Retning. Det gjælder ligesom Bygningerne for den høieste Administration til Kasernerne, det gjælder om Museer og offentlige Samlinger, det gjælder om Frederiks Hospital, det gjælder om mange andre Anstalter, det gjælder om Statens Bygninger her i Kjøbenhavn, at deres Forsynelse og Uvidelse er i høieste Grad paatrængende, og det gjælder maaske i samme Grad om Bygninger i Provindserne. Der kom for nogen Tid siden en Adresse ind til os fra de Provindsbyer, hvor der ligger Militær i Garnison, hvori disse krævede, at Staten skulde overtage Indvartningen. Jeg vil tilstaa, at jeg hører ikke til dem, der mene, at vi have nogen egentlig Forpligtelse, fordi Byere ere gaaede ind paa store Udgifter til militære Kaserner, derfor at godtgjøre dem Udgifterne hertil, som de i sin Tid have indladt sig paa maaske med Forhaabninger, som ikke ere slaaede til. Jeg afviser det, men der er en anden Ting, jeg ikke afviser, og det er det, at det i og for sig

er det Naturlige, at Staten paatager sig saadanne Udgifter, som ere Statsudgifter, og at det ogsaa af Realitetshensyn vilde være ønskeligt, baade fra det militære Standpunkt og fra det værnepligtige Mandstabs, at Staten sørgede for ordentlige og hensigtsmæssige Kaserner, hvor de Værnepligtige kunne indvarteres baade i og udenfor Kjøbenhavn. Hvis ærede Medlemmer ville lægge de Bygningsforetagender sammen, som jeg saaledes har tilladt mig at pege paa, og ville tænke sig lidt om, hvilke Summer der hertil kan være Tale om, ville de atter komme til et betydeligt Antal Millioner, og det Millioner, som ingen Rente give, og som man ikke desto mindre maa betegne som nyttige Udgifter. Det kan ikke hjælpe at tale om, at man paa indirekte Maade vil faae sine Udgifter godtgjorte, thi Talen maa være, om Finantskassen faar Dækning; det er to Spørgsmaal, man ikke maa sammenblande. Finantskassen er Et, og det, at en Udgift giver indirekte Udbytte paa anden Maade, skaffer Befolkningen Velvære, forøger dens Midler eller paa hensigtsmæssig Maade omordner forskjellige Institutioner, man har, er noget Andet; dette Sidste kan Altsammen være meget godt, men fra Finantskassens Standpunkt er Spørgsmaalet simpelt: hvad bringer det ind i Statskassen eller hvad vil det kræve af Statskassen? — Under denne Forhandling har den høitæredede Finantsminister f. Ex. henledet Opmærksomheden paa, at det kunde være ønskeligt, om Sindsstyggeanstalterne gik over til Statskassen. I den Henseende staa vi meget tilbage, og der er ogsaa andre Retninger, i hvilke vi ganske vist have gjort endel for abnorme Mennesker, men hvor vi dog maa sige, at det er Noget, der er umiddelbart paatrængende, at der endnu gjøres endog temmelig betydelige hderligere Offre. Den høitæredede Minister har som sagt henledet Opmærksomheden paa, at Udgifterne til Sindsstyggeanstalterne for den væsentligste Del ere fordelte paa anden Maade, end hvis de paahvilede Statskassen, men at det kunde være hensigtsmæssigt, at man forlod den hidtilværende Ordning i saa Henseende, og hertil bemærkede det ærede Medlem for Holbæk Amts 3die Valgkreds (Tauber), at det dog kun dreiede sig om en Udgift af et Par Hundrede Tusinde aarlig, men med den Lethed kunne vi ikke komme over dette Spørgsmaal. Se vi paa Finantsloven, ville vi se, at Forandringen alene for de 3 Anstalter, som her ere opførte, vil medføre en Udgift af mellem 3 og 400,000 Kr. aarlig, og vi maa dernæst huske paa, at den Anstalt, vi ere ifærd med at bygge, inden